

Pazurek, osada służbowa, XIX w.

1. Kategoria

Osadnictwo, osada służbowa

2. Położenie administracyjne

gm. Olkusz, pow. olkuski, woj. małopolskie

3. Współrzędne

50.33306 19.64577

4. Kod w dokumentacji

Pazurek-01-14

5. Data weryfikacji terenowej

11 maja 2016 r.

Stary budynek leśniczówki, zdjęcie ze zbiorów M. Jarosza

6. Opis

Osada leży na południowym krańcu miejscowości, przy drodze do Podlesia. Na mapie rosyjskiej z 1914 roku opisana jest jako leśniczówka. Na mapach WIG z okresu międzywojennego (1933 i 1941 rok) zaznaczone są w tym miejscu dwie osady: leśniczówka (po prawej stronie drogi do Podlesia) oraz stojąca zaraz za nią gajówka (po lewej stronie tej samej drogi)*. Pierwsza z wymienionych osad stanowi obecnie siedzibę Leśnictwa Pazurek Nadleśnictwa Olkusz (2016). Stojący tu wcześniej przedwojenny, drewniany dom spłonął w latach 70. XX wieku w wyniku zaproszenia ognia przy montowaniu instalacji centralnego ogrzewania. Na jego miejscu powstał istniejący budynek murowany. Po II wojnie światowej w osadzie rezydowali między innymi: leśniczy Jan Barańczuk (lata 1956-1978) oraz leśniczy Kazimierz Barczyk (od 1979 do śmierci w roku 2009). Teren oznaczony na przedwojennych mapach jako gajówka stanowi własność prywatną**.

Po rosyjskiej reformie administracyjnej Królestwa Polskiego z 1867 roku miejscowe lasy zostały podzielone pomiędzy Leśnictwo Olkuskie i Leśnictwo Kluczewskie. Pierwsze z nich obejmowało gminy, które odpadły od powiatu olkuskiego i przeszły do nowej guberni piotrkowskiej. Zarządzający tymi lasami *nadleśny* miał swoją siedzibę w Gołonogu. W skład Leśnictwa Kluczewskiego weszły natomiast lasy, które pozostały w guberni kieleckiej. Siedzibą tego drugiego leśnictwa był Pazurek (ówczesne Pazaruki). W 1909 roku rezydował tutaj *nadleśny* A. Mitrotanow, który miał do pomocy M. Hryciuka***.

7. Uwagi

8. Źródła i materiały

* Osada służbowa Pazurek na mapach archiwalnych:

Nowaja Topograficzeskaja Karta Zapadnoj Rossii 1:84 000, arkusz XXX-6, 1914, wersja online na stronie projektu Mapster: <http://igrek.amzp.pl/mapindex.php?cat=R084>.

Mapa Taktyczna Polski WIG 1:100 000, arkusz Olkusz, 1933, wersja online na stronie projektu Mapster, <http://igrek.amzp.pl/mapindex.php?cat=WIG100>.

Szczegółowa Mapa Polski WIG 1:25 000, arkusz Klucze, 1941, wersja online na stronie projektu Mapster, <http://igrek.amzp.pl/mapindex.php?cat=WIG25>.

** Informacje przekazane przez pana Mieczysława Jarosza, pracownika Nadleśnictwa Olkusz.

*** Miklaszewski Jan, Szczerbowski Ignacy, *Skorowidz leśny na rok 1909 (...) dla Królestwa Polskiego*, Lwów-Warszawa 1909, Wielkopolska Biblioteka Cyfrowa: <http://www.wbc.poznan.pl/dlibra/docmetadata?id=257279&from=publication>, dost. 2016.03.03.

9. Dodatkowe fotografie obiektu